KERK-KRANT

GELOOFSGEMEENSCHAP AUGUSTINUS
EINDHOVEN

Jaargang 12, nummer 2 4 februari 2024

Verbinding

Verbinding wordt hier verbeeld. De periode van de voorbereiding op Pasen en de tussentijd tot Pinksteren is een periode van zoeken naar verbinding met jezelf, je medemens, met God en met de natuur. Vanuit deze verbindingen ontstaat bewondering en verwondering over het leven. En nodigt uit tot nederigheid en aandacht en delen van liefde.

Liturgiekalender februari en maart

Eén van stem en één van hart bidden we tot de Heer voor ons eigen hart. We zeggen: 'Schep een zuiver hart in mij, God, en vernieuw de geest in mijn binnenste.'
Augustinus

Zondag 4 februari, 9.30 uur:	5e zondag door het jaar: Het leven is zwaar, elke dag weer.
Lezingen:	Job 7,1-4.6-7 en Marcus 1,29-39
Voorganger:	Joost Koopmans
Zondag 11 februari, 9.30 uur:	6e zondag door het jaar: Ik wil dat je beter wordt
Lezingen:	Leviticus 13,1-2.45-46 en Marcus 1,40-45
Voorganger:	René Hornikx
Woensdag 14 februari, 11.00 uur:	Aswoensdag: Wanneer gij geeft, biedt, vast
Lezingen:	Joël 2,12-18 en Matteüs 6,1-6.16-18
Aansluiten bij Glorieux	
Zondag 18 februari, 9.30 uur:	1e zondag veertigdagentijd: Naar de woestijn
Lezingen:	Genesis 9,8-15 en Marcus 1,12-15
Voorganger:	Annelies Rosier
Zondag 25 februari, 9.30 uur:	2e zondag veertigdagentijd: Op een berg
Lezingen:	Genesis 22,1-2.9a.10-13.15-18 en Marcus 9,2-10
Voorganger:	Mart Hendriks
Zondag 3 maart, 9.30 uur:	3e zondag veertigdagentijd: Bij een put
Lezingen:	Exodus 20,1-17 en Johannes 2,13-25
Voorganger:	Joost Koopmans
Zondag 10 maart, 9.30 uur:	4e zondag veertigdagentijd: Verlichting
Lezingen:	2 Kronieken 36,14-16.19-23 en Johannes 3,14-21
Voorgangers:	Dolf van der Linden en Rob Kosterman
Bijzonder:	Zondag Laetare
Zondag 17 maart, 9.30 uur:	5e zondag veertigdagentijd: Kom naar buiten
Lezingen:	Jeremia 31,31-34 en Johannes 12,20-33
Voorganger:	Johan Wolbrink
Zondag 24 maart, 9.30 uur:	Palmzondag: Bejubeld en verguisd
Lezingen:	Marcus 11,1-10; Jesaja 50,4-7 en Marcus 14,1-15,47
Voorganger:	René Hornikx
Donderdag 28 maart, 18.30 uur:	Witte Donderdag: Dienstbaarheid
Lezingen:	Exodus 12,1-8.11-14 en Johannes 13,1-15
Aansluiten bij Glorieux	

Vrijdag 29 maart, 15.00 uur:	Goede Vrijdag: Gehoorzaamheid
Lezingen:	Jesaja 52,13-53,12 en Johannes 18,1-19,42
	Aansluiten bij Glorieux
Zaterdag 30 maart, 19.00 uur:	Paaswake: Door water naar vrijheid
Lezingen:	Genesis 1; Exodus 14; Jesaja 55 en Marcus 16,1-8
Voorgangers:	Marleen Kremers en Mart Hendriks
Zondag 31 maart, 9.30 uur:	Paaszondag: Stralend licht!
Lezingen:	Handelingen 10,34a.37-45 en Johannes 20,1-9
Voorganger:	René Hornikx

Bezinning en inkeer

In de verte zie ik haar aankomen. In haar eigen manier van lopen. Dapper stapt ze hinkend achter haar rollator. Het regent zacht. Ze heeft de kap van haar jas over haar hoofd getrokken. Ze is bijna op mijn hoogte. Altijd lacht ze als ze me ziet. Vandaag niet. Als we op gelijke hoogte zijn, zeg ik tegen haar: 'Wat dapper dat je door dit weer je man in het verzorgingshuis gaat bezoeken.' 'Ik ben door het verzorgingshuis gebeld dat het met mijn man niet zo goed gaat. Ik wil bij hem zijn. Om een taxi te regelen was het te laat. Dan maar te voet.' Zelf is ze verschillende malen geopereerd aan haar knie. Ze loopt een beetje mank. Ze houdt het vol om naar haar man te gaan. Om de andere dag. Als het haar lukt met de taxi, anders te voet. Het is vreemd haar een beetje droevig te zien. Ze lacht altijd en is optimistisch. In stilte bewonder ik haar, om wie ze is en omdat ze haar man niet in de steek wil laten. 'Ik wil hem niet alleen laten', herhaalt ze haast bij elke ontmoeting die we hebben. 'Ga maar gauw', zeg ik 'en veel moed en sterkte'. Als ze doorloopt kijk ik haar even na. Ik verzink in gedachten, keer me om en vervolg mijn weg. De ontmoeting met haar kan ik niet loslaten. Ze dwingt me na te denken over het leven, over haar leven, over mijn leven. Als ziekte en ongemak in je leven komen, ga je nadenken: Waar gaat het om in het leven? Wat is belangrijk in het leven? Waarvoor leven wij? Grote vragen waartoe moeilijkheden in het leven ons dwingen over na te denken, tot inkeer en bezinning te komen. Je gaat onwillekeurig op zoek naar de zin van je leven. Het leven nodigt ons daartoe zelf van tijd tot tijd uit. Bij bezinning en inkeer zijn kleine daden van goedheid (la petite bonté): aandacht, aanraking, een goed gesprek, een blik, een luisterend oor, waardevol. Ze helpen je bij de kern van je leven te komen.

Voordat ik deze bijdrage ging schrijven heb ik een boodschap gedaan. Het waaide stevig. Op de hoek van een straat nam een rukwind de pet van mijn hoofd. Meters verder liet de wind mijn pet landen op de openbare weg. Op dat moment kwam er een jonge vrouw aangefietst. Ze stapte af, raapte mijn pet op, kwam lachend naar me toe, gaf me mijn pet en zei 'er heeft wel een auto overheen gereden'. Ik dankte haar, ze nam mijn dank in ontvangst en we vervolgden ieder onze

weg. Dat noem ik een daad van kleine goedheid. Ik werd gezien. Er was contact. Hier gaat het om, dat we elkaar zien ongeacht wie we zijn, gratis, zonder voorwaarden, ongevraagd. Zonder woorden wenste die mevrouw me vrede en een mooie dag. Door zulke kleine daden wordt de wereld mooier en het leven zinvol. Ook dit voorval, als ik het zo mag noemen, brengt me tot inkeer en bezinning over het leven. En wat nog meer is, in die kleine dienst ligt de boodschap verscholen om op mijn beurt attent te zijn en mensen te zien en te helpen indien nodig.

Ik schrijft dit in het vooruitzicht op de veertigdagentijd. Vroeger spraken we over vasten. Een tijd van matig zijn met eten en drinken. Nu spreken we over een tijd van bezinning en inkeer. En om het Paasfeest goed te kunnen vieren is een voorbereiding nodig. Daarom ook laten mensen in deze periode bepaalde dingen staan: alcohol, suiker, vlees of doen ze bepaalde dingen minder, het beperken van de tijd die we doorbrengen met televisie of social media. Dan komt er tijd en ruimte vrij. Met die vrijgekomen tijd kunnen we van op een afstand naar ons leven kijken en nadenken over vragen die er echt toe doen. Deze vragen kunnen ons daarbij helpen: Waarvoor ben ik dankbaar, als ik terugkijk op mijn leven of op het afgelopen jaar? Waarover ben ik niet tevreden? Wat neem ik me voor in deze veertigdagentijd op weg naar Pasen?

René Hornikx

Voor wie thuis wil bidden

DOEN: Als u het fijn vindt, kunt u een kaars of waxinelichtje ontsteken.

OPENEN: En aansluitend bidden: *'God, geef mij weer een onschuldig hart. Maak mij van binnen nieuw, zorg dat ik trouw blijf aan U.' (Psalm 51,12)*

Lees nu met aandacht het volgende citaat van Augustinus: *Eén van stem en één van hart bidden we tot de Heer voor ons eigen hart. We zeggen: 'Schep een zuiver hart in mij, God, en vernieuw de geest in mijn binnenste.'*

Welk woord in dit citaat spreekt u het meest aan? Waarom spreekt dat woord u aan? Denk hierover even na.

LUISTER: Lees het verhaal dat hieronder staat afgedrukt.

Zonder één cent

Een rijk man was in zijn leven erg gierig geweest. Toen hij moest sterven, had hij één grote wens: 'Leg al mijn geld bij mij in de kist'. Dat deed men. Wat later kwam de rijke man in de hemel. Daar zag hij een tafel met de heerlijkste gerechten. Omdat hij honger had vroeg hij: 'Wat kost die lekkere vis?' 'Eén cent', was het antwoord. 'En wat kost dat brood? En dat vlees en die drank? 'Steeds was het antwoord hetzelfde: 'Eén cent.' 'Wat goed', dacht hij, 'dat ik zoveel geld heb meegenomen. Het is bovendien allemaal erg goedkoop. 'En hij gaf één cent aan de verkoper. Die bekeek de cent nauwkeurig. 'Sorry, 'zei hij, 'daarmee

kun je hier niet betalen. Wij nemen hier alleen maar geld aan dat je aan anderen hebt weggegeven. ’
(C. Leterme)

REFLECTEER: Wat in deze tekst raakt u? Waarom raakt dit woord, die zin of gedachte u?
Sta hierbij even stil.

LUISTER: Matteüs 6,19-20
Je moet niet proberen om rijk te worden op aarde. Want aardse rijkdom zal verdwijnen. Die rot weg of wordt gestolen door dieven. Nee, zorg dat je rijk wordt in de hemel. Want hemelse rijkdom verdwijnt nooit. Die kan niet wegrotten of gestolen worden.

SCHRIJF: Wat betekent voor u: *‘… zorg dat je rijk wordt in de hemel.’*
Is er een verband en zo ja, welk, tussen het verhaal en het fragment uit het evangelie van Matteüs?

WEES STIL

SPREEK UIT: Sluit af met het volgende gebed:
Goede God,
U geeft ons leven,
liefde en voedsel in overvloed.
Ik vraag U:
schenk me de kracht
om te delen.
Geef me vandaag
de wijsheid
om mensen nabij te zijn
en zo mee te werken
aan uw Nieuwe Hemel
op aarde.
Amen.

Samenstelling René Hornikx

Christenen en hun fascinatie voor het bereiden van eten en drinken (slot)

Nagerechten

Vruchten, noten en gebak waren de nagerechten. In de koninklijke keukens werden uitgebreide nagerechten bereid, ingewikkelde cakes, rijkgevulde puddingen en zelfs vruchtensorbets. De meest geliefde zoetstof was honing. Honing werd beschouwd als kostbaar, buitengewoon zuiver voedsel met bijzondere voedings- en medicinale waarde. Mensen uit de tijd van de Bijbel waren kenners op het gebied van verschillende smaken en soorten honing.

Honingkoeken, zoete gierstballetjes en banket

De Bijbel vertelt ons het verhaal van Davids triomfantelijke intocht in Jerusalem met de ark (2 Sam. 6;13-24}. Er werd uitbundig gedanst en iedere inwoner van de staat kreeg een honingkoek.
In de tijd van de Bijbel, toen er vrijwel geen vorken of lepels waren, serveerde men toetjes of tussendoortjes, het liefst in de vorm van lekkere snoepjes als deze balletjes die je met je vingers kon eten. De kinderen van Israël wasten daarvoor eerst hun handen en baden altijd voor het eten.
In de tijd van de Bijbel vinden we verschillende vormen van banket. Egyptisch banket: goed eten vanwege de overvloed aan vis, watervogels, eetbare waterplanten, zoals de lotus. Perzisch banket met heerlijke vruchten. De Perzische keuken was in de toenmalige wereld vermaard om zijn fijne kruiden en rijkgevulde sauzen waarin noten en vruchten verwerkt werden. Bij het banket schonk men vele soorten wijn.
En dan het welbekende Bruiloftsmaal. *...En op de derde dag was er een bruiloft te Kana in Galilea en de moeder van Jezus was daar. En Jezus was ook genodigd, en zijn discipelen, tot de bruiloft (Johannes 2;1.2).* Het bruiloftsmaal bestond uit verschillende hapjes: olijven, geroosterde sardines in wijnbladeren, visballetjes met olie, lamskroon met granaatappel-rozijnensaus, jonge eend met saus, gierstpilav, salade van sinaasappel en olijven, allerlei soorten brood, honing-wijncake, vers fruit wijn enz..
Ook diverse andere maaltijden werden bereid, naar gelang de feesten, zoals Paasmaaltijd, met vis, reerug, gebraden zuiglam enz.. de Pinkstermaaltijd met stoofpot van gierst en linzen, venkelsalade, warme geitenkaas enz..

Tot zover een summiere opsomming van de meer dan duizend ingrediënten, voedingsmiddelen voor de vele recepten in de tijd van de Bijbel.
Ik heb gepoogd een indruk te geven hoe belangrijk eten en drinken is voor mensen, niet alleen in de tijd van de Bijbel, maar voor mensen in alle tijden. Samen aan tafel en genieten van spijs en drank draagt bij aan vreugde, geluk en verbondenheid.
Opmerking: Van alle vermelde recepten en nog vele andere heb ik gegevens beschikbaar.

Pieter Briels

Kanttekening bij Christenen en hun fascinatie voor het bereiden van eten en drinken

Zonder iets af te willen doen aan de inhoud van de artikelenserie van Pieter, wil de redactie er een kanttekening bij maken om het een en ander in het goede perspectief te plaatsen. De Bijbelse voedselgewoontes waar Pieter over sprak, waren weggelegd voor de bovenlaag van de bevolking. De brede massa was aangewezen op veel eenvoudiger voedsel. Er werd bovendien in tijden van misoogsten veel honger geleden en degenen die voedsel stalen om zichzelf en hun gezin in leven te houden, konden rekenen op zware straffen.

Redactie Kerk-Krant

Vierde scheppingsdag

Icoon van begaafde kunstenares Maria Nolet, geïnspireerd door Byzantijnse mozaïeken van de Capella Palatina - in Palermo Sicilië – 12e eeuw

Genesis 1, 14-19 (NBV21: Nieuwe Bijbelvertaling 2021):

God zei: "Er moeten lichten aan het hemelgewelf komen om de dag te scheiden van de nacht. Ze moeten de seizoenen aangeven en de dagen en de jaren, en ze moeten dienen als lampen aan het hemelgewelf, om licht te geven op de aarde.
En zo gebeurde het.
God maakte de twee grote lichten, het grootste om over de dag te heersen, het kleinere om over de nacht te heersen, en ook de sterren.
Hij plaatste ze aan het hemelgewelf om licht te geven op de aarde,
om te heersen over de dag en de nacht en om het licht te scheiden van de duisternis.
En God zag dat het goed was.
Het werd avond en het werd morgen.
De vierde dag.

De Bijbel in ons leven

De redactie van ons kerkblad vindt het interessant om onze lezers de volgende vraag voor te leggen: " Is er een passage in de bijbel die u bijzonder aan het hart ligt".
Die passage zal ongetwijfeld een functie hebben in de beleving en verwerkelijking van ons geloofsleven. De bijbel is zo'n rijk boek dat alle aspecten van God en mens er in beschreven worden. Feestelijkheid, vriendschap, liefde, hoop , vertrouwen, lijden, dood, eeuwig leven, zoeken naar God, hem vinden, al deze onderwerpen vinden we er in terug. Ik wil graag verwoorden welk Bijbelverhaal mij het meest treft.

Het staat beschreven in het moeilijke evangelie, dat van Johannes.
Het gaat over de Samaritaanse vrouw die water komt putten. Jezus is daar ook aanwezig. Er ontstaat een fundamentele discussie over de Samaritaanse godsdienst en het nieuwe wat Jezus komt brengen.
De vrouw zegt: 'onze voorouders hebben op die berg daar God aanbeden, maar volgens jullie is Jeruzalem de plaats waar men moet aanbidden'.
'Geloof me', zegt Jezus, 'er komt een uur dat men niet meer op die berg daar en ook niet in Jeruzalem de Vader zal aanbidden. Jullie aanbidden wat je niet kent, wij aanbidden wat we wel kennen, de redding komt immers uit de Joden. Er komt een uur dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid. Dat zijn de aanbidders waar de Vader naar uitziet. God is Geest, en zij die hem aanbidden moeten hem aanbidden in Geest en Waarheid'.
Als wij deze woorden goed interpreteren, dan is onze godsdienst geen wettische godsdienst, maar een godsdienst van hart tot hart. God beminnen en de naaste beminnen is het fundament van ons geloof.
Je hoeft niet aan uiterlijke wetten te voldoen om een persoonlijke diepe godsverbondenheid te beleven. Er is geen plicht bijvoorbeeld om Rome te bezoeken, er is geen plicht om bedevaarten te ondergaan, er is geen plicht om pelgrimstochten te maken, zoals andere godsdiensten het wel verplichtstellen.
Mijn relatie met God is een liefdesrelatie waar niemand tussen kan komen met kerkelijke wetten of regels. Deze tijdelijke wetten en regels zijn door mensen bedacht en kunnen de relatie met God onder spanning zetten, wat niet de bedoeling is. Gelukkig zal elke gewone Christen nooit tegen een andere Christen mogen zeggen, ik ben beter dan jij, want ik heb de geboden beter onderhouden dan jij.
Onze band met God is niet wettisch, maar van hart tot hart.

Dolf van der Linden OSA

Het Onze Vader (2)

Zingen is twee keer bidden.
Augustinus

Waar vinden we het Onze Vader?

Het Onze Vader is in de christelijke wereld het bekendste gebed. Heel anders was dat in de tijd van Jezus. Uit het Nieuwe Testament vernemen we dat de eerste christenen zich aansloten bij de gangbare gebedstijden in de tempel in Jeruzalem of een synagoge. Ook Paulus sluit zich aan bij de gebedsmomenten in de omgeving waar hij op zijn reizen was. Ook vernemen we bij de synoptici dat Jezus zich regelmatig terugtrekt om te bidden. Bij Matteüs lezen we: 'Ga in uw binnenkamer en bidt tot God die in het verborgene ziet.' Over het Onze Vader horen we weinig. Er zijn drie versies van dit gebed: In het Nieuwe testament vinden we twee versies, een lange versie bij Matteüs en een korte versie bij Lucas. De derde versie staat in de Didaché (Het onderricht van de Twaalf Apostelen).

De versie van Matteüs is ons het meest vertrouwd. Ze staat bij Matteüs in het midden van de Bergrede. Het vormt de spil waarom heel dit evangelie draait. Het Onze Vader vormt een van de drie werken van gerechtigheid: aalmoezen geven, bidden en vasten. Voor alle drie geldt dat we ze niet moeten doen voor het oog van de mensen. Maar wel voor de Vader die in het verborgen ziet en je ervoor zal belonen. 'Als jullie bidden", zegt Jezus, 'gebruik dan deze woorden'. Maar bidt:

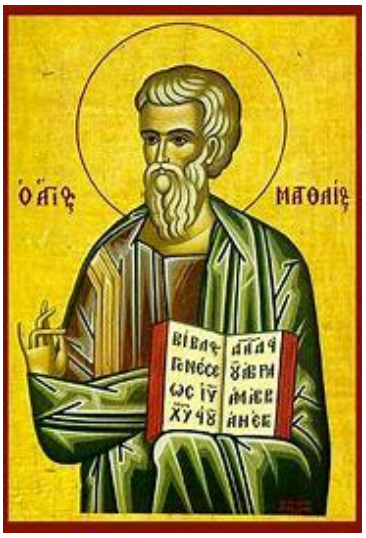

Onze Vader in de hemel,
laat iedereen U eren.
Laat uw nieuwe wereld komen.
Laat op aarde uw Wil gedaan worden,
net zoals dat in de hemel gebeurt.
Geef ons vandaag het eten dat we nodig hebben.
En vergeef ons wat we fout gedaan hebben,
want wij hebben ook andere mensen hun fouten vergeven.
Help ons om nooit tegen U te kiezen.
En bescherm ons tegen de macht van het kwaad.
Jezus zei verder: 'Je moet andere mensen hun fouten vergeven. Dan zal je hemelse Vader ook jouw fouten vergeven.' (Mt 6,9-14)

De versie van Lucas is korter en de verschillen met de versie van Matteüs zijn groot. Op verzoek van de leerlingen vertrouwt Jezus hun het Onze Vader toe. De leerlingen vragen Jezus: 'Heer, leer ons bidden?' Wanneer gebeurde dit? Jezus is op weg naar Jeruzalem. Hij weet wat hem daar staat te wachten. Tijdens zijn reis naar Jeruzalem is Jezus voortdurend bezig zijn leerlingen te onderrichten. Tijdens het onderwijs is er ruimte voor onderricht over het gebed. Dat past bij Lucas omdat hij Jezus tekent als iemand die vaak bidt. Zo vragen ze Jezus om hen te leren bidden naar het voorbeeld van Johannes de Doper. Johannes is dan inmiddels onthoofd en Jezus staat een vergelijkbaar lot te wachten in Jeruzalem. Binnen deze setting bericht Lucas als volgt: 'Op een keer was Jezus aan het bidden. Toen hij klaar was, zei één van zijn leerlingen tegen hem: "Heer,

leer ons hoe we moeten bidden. Want ook Johannes heeft zijn leerlingen leren bidden." En Jezus zei: 'Zo moeten jullie bidden:
Vader,
laat iedereen U eren.
Laat uw Nieuwe Wereld komen.
Geef ons elke dag het eten dat we nodig hebben.
En vergeef ons wat we fout gedaan hebben,
want wij vergeven ook andere mensen hun fouten.
Help ons om nooit tegen U te kiezen.' " (Lucas 11,1-4)

Er is nog een derde versie van het Onze Vader bekend uit de Didaché.1) De Didaché werd aan het einde van de eerste en begin tweede eeuw samengesteld. Hierin staan allerlei aanwijzingen voor het leven van plaatselijke geloofsgemeenschappen. Na aanwijzingen over het doopsel, het vasten en de eucharistie vinden we het volgende gebed:
'Bid ook niet als de schijnheiligen, maar zoals de Heer heeft bevolen in het evangelie. Op de volgende manier:
Onze Vader die in de hemel is, uw naam worde geheiligd, uw koninkrijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel, geef ons elke dag ons dagelijks brood en vergeef ons onze zonden zoals wij ook vergeven die tegenover ons schuldig staan. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van het boze, want van u is de macht en de luister tot in eeuwigheid.
Drie maal per dag moet u zo bidden.

Deze versie komt vrijwel overeen met die van Matteüs. Alleen is hier aan het einde een lofprijzing (doxologie) toegevoegd. Uit de Didaché blijkt verder dat deze versie al sterk was ingeburgerd en bij het bidden in de geloofsgemeenschap een centrale plaats heeft gekregen.

Volgende keer gaan we kijken naar de oorsprong van het Onze Vader.

René Hornikx

1) *De Didachè (Grieks: Διδαχή, "onderricht", "onderwijzing") is een vroeg-christelijk geschrift, gerekend tot de apostolische vaders. De tekst werd ontdekt in 1873 in het Heilig Grafklooster in Constantinopel door aartsbisschop Philotheos Bryennios en in 1887 overgebracht naar de bibliotheek van het Grieks-orthodox patriarchaat van Jeruzalem geregistreerd als Codex Hierosolymitanus .In eerste instantie werd het gedateerd op de eerste helft van de 2e eeuw, maar onderzoek in de 21e eeuw heeft geleid tot consensus onder onderzoekers dat het werk in de tweede helft van de 1e eeuw in het Grieks werd geschreven door een onbekende auteur. De Didachè wordt beschouwd als de vroegste "apostolische" instructies op ethisch gebied, liturgie en wat later canoniek recht zou worden genoemd. Het schildert gedetailleerd en kleurrijk het leven en de organisatie van de joods-christelijke kerk en hoe zij hun gebruiken aanpasten voor de heidense christenen.In de eerste na-Bijbelse fase van het christendom werd in de liturgie ook uit de Didachè gelezen. Bij de vaststelling van de canon van het Nieuwe Testament (Athanasius van Alexandrië, 367, bekrachtigd tijdens het derde concilie van Carthago, 397) werd de Didachè niet opgenomen. Het eerder populaire geschrift raakte in de vergetelheid.*

(Bron: Wikipedia; geraadpleegd op 29-12-2023)

LEKENPRAAT LXI

Er is weer een nieuw jaar begonnen. Nog maar net is het Kerstfeest voorbij waar de geboorte van het Christuskind de hoop in stand houdt dat uiteindelijk ooit vrede op aarde ten deel zal vallen aan alle mensen van goede wil, of de ellende van alledag gaat weer gewoon verder. Het is om cynisch van te worden. Als overduidelijk signaal dat politiek liefst zo ver mogelijk van religie vandaan moet blijven mag het feit genoemd worden dat bij de stemming over een staakt-het-vuren in Gaza een land dat zich toch nog steeds christelijk wil noemen, namelijk het onze, meende zich te moeten onthouden van stemming. Alsof het stoppen van geweld niet de enige manier is die kan leiden tot dialoog. Dat meer dan zeven miljard mensen in uiteenlopende culturen nooit allemaal dezelfde opvattingen zullen hebben staat buiten kijf. Ergo, er zullen dus stellig conflicten hier en daar ontstaan. Dat er maar twee oplossingen zijn voor het beëindigen van een conflict is evenzeer evident. Het is of enerzijds geweld of anderzijds dialoog.

Tegenover kletterend wapengeweld, favoriet bij sommige gewetenloze machthebbers en natuurlijk hen die baat hebben bij die geldverslindende tak van industrie, staan massale groepen mensen , het overgrote deel van de mensheid durf ik te stellen, die niets liever willen dan gewoon in vrede leven en zich daarbij alleen hoeven te bekommeren om basale behoeften als eten en drinken en een dak boven het hoofd.
Nu blijkt echter dat dialoog een wat moeilijker begrip aan het worden is. Niet alleen dat woord overigens , zoals blijkt uit een onderzoek naar taalvaardigheid onder vijftienjarigen maar dat is hier nu even buiten de orde. Echte dialoog wordt vandaag de dag bemoeilijkt door een tweetal fenomenen; eerstens is daar het groeiend verschil tussen rijk en arm waarbij het gevaar dreigt dat iemand totaal niet meer snapt hoe het leven is buiten de eigen bubbel, hoe het is in de situatie waar de ander in zit. En daarnaast, ook als gevolg van grote welvaart wellicht, is bij het samen in gesprek zijn, hetgeen dialoog toch moet zijn, het praten bij velen aanzienlijk beter ontwikkeld dan het o zo noodzakelijke luisteren. Polarisatie en korte lontjes spelen daarnaast helaas ook een onverkwikkelijke rol.

Op het gevaar af in herhaling te vallen zal ik in deze column opnieuw proberen om toch weer op zoek te gaan naar hoopvolle lichtpuntjes in duistere tijden. Voor even parkeer ik derhalve mijn eerdere plannetje om hier een waarschuwend woord te laten horen over een dreigende tendens tot nieuwe verzuiling op het gebied van onderwijs zowel als religie, in de ijskast. Daar kan ik het altijd in het voorjaar, zo nodig, nog uithalen.

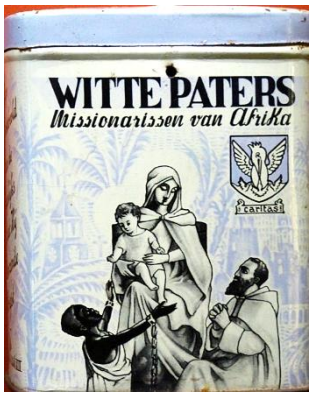

Een lichtpunt was de viering van het jubileum van Joost omdat daar nog eens naar voren kwam hoe een mens geraakt kan worden door een ander en hoe die dan op zijn beurt weer anderen kan inspireren. Iets wat we ook terugzagen in “Anita in de missie” waar boeiende gesprekken plaats vonden met Witte Paters op leeftijd over wat hun roeping destijds inhield en hoe door hun toedoen vervolgens het leven heilzaam werd voor veel mensen. Vergelijkbaar met wat we kennen van “onze” paters augustijnen in Bolivia en Papoea. En hier natuurlijk ook.

Nu we het toch over televisieprogramma's hebben, ook "Jezus van Nazareth in alle windstreken" mocht een lichtpunt heten. Die serie gaf immers een heldere kijk op de wijze waarop het geloof in Christus zich overal verschillend ontwikkelde. Dit vanwege de reeds bestaande cultuur die in b.v. Scandinavië toch weer anders is dan in Oost Europa of Noord Afrika. Goed om dit nog eens te horen omdat het verdraagzaamheid tegenover een andere – meer of juist minder dogmatische - beleving van het geloof kan bevorderen.

In dit verband mogen we misschien nog eens hardop dromen dat de KRO-NCRV er in slaagt om de bisdommen te overtuigen dat ze in 2024 vanwege "de afwisseling van locaties om de vitaliteit van het geloof te laten zien" (citaat afkomstig van hun website) ook eens een keer in de kapel van Glorieux zouden kunnen verschijnen. Volgens mij zou er dan sprake zijn van een groot lichtpunt vanuit onze lichtstad, aangezien ik me kan voorstellen dat meer mensen dan ondergetekende van mening zijn dat onze gemeenschap ondanks de vele grijze haren vitaal genoemd mag worden. Zoals ze komende zomer al acht jaar laat zien dat er meer wegen naar Rome leiden dan de tot nu toe op tv wekelijks getoonde weg. Waarbij ik in het midden wil laten of de weg überhaupt via Rome moet lopen aangezien de man wiens voorbeeld wij proberen te volgen daar zelf ook nooit geweest is. Wel in het land waar nu zovelen te lijden hebben onder zinloos geweld. Waar we machteloos aan de zijkant staan. Machteloos? Niet helemaal. Want het laatste lichtpuntje waar ik het over wil hebben vond ik onlangs in het boekje van onze onvolprezen Liturgiegroep;

Het leven is kort en we hebben niet veel tijd
om de harten te verblijden van diegenen die met ons meereizen,
dus haast je lief te hebben en spoed je vriendelijk te zijn.

Het uitdragen van de vrede die we elkaar wekelijks toewensen in onze eigen omgeving kan misschien ooit leiden tot een minder gewelddadige wereld. Alle beetjes helpen.

Gert Dirksen

Adventsaktie

De Adventsaktie 2023 ten bate van de Stichting Jarige Job heeft op Glorieux een totaal bedrag opgeleverd van € 2.352. Het bedrag werd bijeen gebracht door de zusters, de broeders en de leden van onze geloofsgemeenschap.
Namens de Stichting hartelijk dank aan allen die bijdroegen.

De Eucharistie

Zo'n zestig jaar geleden heb ik iets van het Laatste Avonmaal meegemaakt. Mijn Marianne en ik waren, een paar jaar na de aardbeving van Agadir, daar in die stad in Marokko op vakantie. De broer van Marianne was daar bedrijfsleider van een vismeelfabriek. Wij werden daar door diverse mensen, waaronder ook de eenvoudigste leden van het personeel van de fabriek, op de maaltijd uitgenodigd. En daar voltrok zich steeds hetzelfde ritueel. De tafel had de hoogte van een bijzettafeltje en daarop stond een aardewerken schotel met daarin het gerecht, meestal tajine. In de kamer waren geen stoelen dus wij lagen op de grond aan tafel. Alvorens de maaltijd begon, ging de gastheer of een bediende rond met een schenkkan, een wasbekken en een handdoek om ons de gelegenheid te geven de handen te wassen. Daarna pakte de gastheer een groot rond brood, brak het in stukken en deelde die stukken uit aan de gasten. Die stukken brood doopten wij in de schotel en namen daarmee ook stukken van het gerecht op en aten dat op.

Dit hele gebeuren deed mij sterk denken aan het Laatste Avondmaal: Dat begon ook met een reinigingsritueel, in dit geval een voetwassing. (zie Joh. 13, 3-5) Wij lagen, net als Jezus en de apostelen, aan aan tafel en doopten het brood met de gastheer in de schotel. (zie Mt. 26, 17-23) Ook brak de gastheer, net als Jezus, het brood een deelde dat rond. (zie Mt. 26, 26- 28) Gezien bovenvermelde ervaring denk ik, dat de woorden die Jezus sprak bij het breken van het brood niet zozeer sloegen op het brood, maar op het breken en delen. Ik denk dat zijn woorden betekenden: "Breken en delen dat ben ik, dat is mijn vlees en mijn bloed". Dit past ook helemaal bij het doen en laten van Jezus: breken en delen. En als Jezus zegt 'doet dit ter mijn gedachtenis', zegt hij dat ook wíj moeten breken en delen in ons leven, want breken en delen is uiteindelijk vermenigvuldigen. Maar tóch, er is meer: Jezus zegt ook: "Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald." (Joh. 6, 51) En ook zegt Hij: "Want mijn vlees is echt voedsel en mijn bloed is echte drank. Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt blijft in Mij en Ik in hem." (Joh. 6, 55-56) Deze laatste woorden zijn natuurlijk niet letterlijk bedoeld maar overdrachtelijk en dan wordt het voor mij beter verstaanbaar in de zin van: 'Met het brood nemen wij Jezus tot ons' en daarmee zeggen wij dat wij één willen worden met Hem. Voorwaar, een hele uitdaging!

Eugène Buijs

Mijn roepingsverhaal

Overweging van Joost Koopmans gehouden tijdens de feestelijke viering van zijn vijftigjarig priesterschap op 2 december 2023 in Glorieux

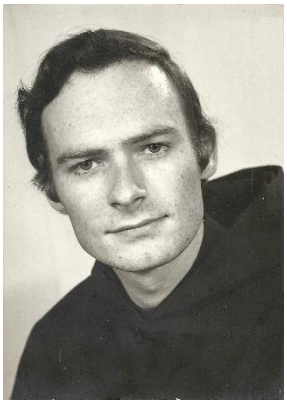

1 - 12 - 1973
VIJFTIG JAAR PRIESTER
1 - 12 - 2023

Een tijdje geleden ging ik in Nijmegen voor bij de uitvaart van een zekere Thomas, 69 jaar, vrijgezel, zoon uit een gezin dat indertijd actief betrokken was bij de augustijnenparochie Thomas a Villanova. Na sluiting van deze kerk en het overlijden van zijn ouders, zocht deze Thomas 's zondags de Boskapel op en hield me op de hoogte van de ziekte die hem was overkomen en waar hij langzaam maar zeker aan zou sterven. Samen met mij bereidde hij zijn uitvaart voor.

- Dat is het **eerste punt** dat ik wil maken: ik heb het idee dat ik in Nijmegen en Eindhoven op de schouders sta van medebroeders die daar vóór mij een spoor hebben getrokken van 'samen op weg zijn naar God.' Vanuit die traditie mag ik nú - en al zolang- in hun voetsporen treden met mijn eigen pas, en voorgaan bij het lief en leed van mensen in Nijmegen en Eindhoven.

Bij de koffietafel na die uitvaart zat ik naast een psycholoog, en als zielzorger en zielkundige wisselden we ervaringen uit met elkaar. Op een gegeven moment vroeg hij me: 'kun je nu zeggen dat je priester bent geworden vanuit een roeping?' Een volmondig 'ja' was mijn antwoord. Pretentieus? Laten we het begrip 'roeping' eens in beeld brengen. Op zondagavond kijk ik regelmatig op TV2 naar Podium Klassiek. Nog niet zolang geleden kwam er een ervaren musicus aan het woord - misschien ook al vijftig jaar in het vak- die zei: 'muziek zit in onze ziel, je moet ermee leren omgaan. Ik heb goeie leermeesters gehad en ik ben dankbaar dat ik op mijn beurt mensen mag inspireren.' Toen ik dit hoorde, dacht ik aan de volgende uitspraak van de joodse schrijver Abel Herzberg: 'zolang er mensen zijn die zingen, niet omdat ze dat willen, maar omdat er een stem in hen oprijst, zo zijn er ook mensen die geloven. Niet uit angst en niet uit hoop op beloning, maar omdat ze krachtens hun wezen niet anders kunnen.'

- Talenten, zoals muziek maken, zingen en geloven zitten - en dat is mijn **tweede punt** - van jongs af aan in onze ziel. Kijk maar naar de zogenaamde 'jonge helden' in Podium Klassiek, soms nog kinderen, die al zingen of piano spelen als de besten. Het is een aanleg die vraagt om ontwikkeling. 'Had je roeping?' "Ja', zei ik voluit', als kind speelde ik al misjes op zolder. Eén van mijn toen nog aankomende schoonzusjes vertelt in de *Kerk-Krant* bij gelegenheid van mijn veertig jarig priesterfeest: 'als ik in de Cornelis Speelmanstraat was deed Joost zijn misje en als hij preekte luisterde ik onder aan de trap. Zijn preken als 13-jarige jongen waren indrukwekkend voor mij.' Blijkbaar had ik aanleg, en als ik daarmee verder wilde moest die natuurlijk van alle kanten ontwikkeld

worden. Mijn identificatiefiguren in die tijd waren onze pastoor Witlox, bisschop Bekkers en later bisschop Bluyssen, maar ook profetische mensen zoals moeder Teresa en Martin Luther King.

Na de middelbare school ging ik theologie studeren en via de augustijnse studenten trad ik toe tot de augustijnenorde met gemeenschapszin, zoals beschreven in de Handelingen van de Apostelen, als basis van het kloosterleven.

We hadden uitstekende leermeesters, en op de Theologische Faculteit van Tilburg leerden we via een nieuw theologisch model het pastorale veldwerk. Op mijn stageplaats van de jonge parochie Jagershoef in Eindhoven kreeg ik van het pastorale team volop de gelegenheid en de vrijheid om mijn aanleg en mijn kennis in praktijk te brengen. Als augustijnse pastor heb ik altijd zeer te doen gehad met het lief en leed van mensen en me opgetrokken aan de pastorale instelling van Augustinus die zegt: vóór jullie ben ik pastor, mét jullie ben ik christen. Liever christen met jullie, dan pastor voor jullie, ik wil niet gered worden zonder jullie!' Priester en religieus zijn, dus niet als een vorm van zelfheiliging en eigen gewin, maar als een opdracht zoals Jezus die meegaf aan zijn leerlingen om brood te zijn voor elkaar: het brood van broeder- en zusterschap, het brood van liefde en vrede; breken en delen zodat niemand iets tekort komt (zie Marcus 6, 34-37).

Op 1 december was ik de laatste augustijn van onze provincie die zijn vijftigjarig priesterfeest vierde. We zitten in een fase van afbouw. Als gevolg van de ontzuiling en individualisering is de Kerk op haar retour. Soms wordt daar de conclusie uit getrokken dat God uit Nederland verdwijnt. Maar, en dat is mijn **derde punt** , daar geloof ik niets van. Want God heeft veel meer vindplaatsen dan alleen de Kerk. Hij zit, ik zeg het weer met Augustinus, dieper in ons dan ons diepste zelf en het verlangen naar Hem is universeel. Maar... we leven wel in een tijd van Godsverduistering. Dat woord waarmee we Hem noemen is bijna dood en vaak zonder betekenis geworden, vluchtig en leeg. Zijn naam kan zo gemakkelijk gezegd worden, te pas en te onpas, gebruikt als stoplap.
Of zijn naam wordt helemaal niet meer gezegd, Hij wordt gewoon verzwegen. De mens heeft zichzelf tot god gemaakt. Maar door die vervlakking en spirituele leegte groeit van de weeromstuit weer een nieuw verlangen naar zingeving en verdieping, ja: naar God! In de geloofsgemeenschappen waar ik mag voorgaan is ons ijkpunt Jezus Christus. Hij verwijst mensen die op zoek zijn naar God niet naar ginds, maar naar elkaar en naar de wonderen van het gewone. God is midden onder ons, in de ogen van de ander kijkt Hij ons aan. De ene keer kijkt Hij je aan met stralende ogen die je opwekken, de andere keer met bedroefde ogen die vragen om jouw solidariteit.

God is niet aan het verdwijnen, maar in een nieuwe tijd wil Hij opnieuw ontdekt worden! Daaraan meewerken: dat mensen het geloof dat in hen is ontdekken of opnieuw ontdekken, dat is mijn roeping en dat daagt me nog steeds uit! En hoe fijn is het dan niet om dat te doen met een geloofsgemeenschap: om samen te werken aan een levende en levendige vindplaats voor mensen die verlangen naar méér dan enkel hier en nu, aan een kerk waar God ons kan raken!

Joost Koopmans OSA

Arbeidsmigranten en vluchtelingen

Omdat politieke praatjesmakers het in de titel genoemde onderwerp tijdens de verkiezingscampagne zo hoog hebben opgespeeld, dreigt Nederland *ge-orbaniseerd* dan wel *getrumpiseerd* te worden. Gebrek aan historisch besef speelt bij deze politici vermoedelijk een zekere rol want zij zijn er vermoedelijk maar slecht van op de hoogte dat Nederland altijd heeft opengestaan voor mensen van buiten die op zoek waren naar een beter bestaan. Dikwijls konden ze rekenen op een welwillende houding en velen van hen hebben betekenis gehad voor de Nederlandse samenleving. Ook in de Nederlandse Augustijnen Provincie treffen we leden aan van wie de ouders van buiten onze landsgrenzen kwamen of van wie de wieg buiten Nederland stond.
In de *Kerk-Krant* heb ik in de afgelopen jaren verschillende artikelen over de levens van individuele augustijnen gepubliceerd. Bij de voorbereidende onderzoeken hiervoor heb ik tot nu toe drie gezinnen van arbeidsmigranten aangetroffen die samen zes augustijnen voorbrachten alsmede twee vluchtelingen. Ik ga ze aan u voorstellen.

Een Boheemse glashandelaar

Franz Goll werd in 1851 in het plaatsje Polevsko in Bohemen (het westelijk deel van het huidige Tsjechië) geboren. Franz vestigde zich in 1869 samen met zijn neef Jozef Gieb in Amsterdam om te gaan werken in de winkel van hun beider oom die handelde in *kristal, glaswerk en stolpen.* In 1874 namen de neven de zaak aan de Kloveniersburgwal van hem over. Een jaar later trouwde Franz met de Amsterdamse kuipersdochter Maria Glemke. Franz en Maria kregen samen negen kinderen. Zoon Gerardus Jacobus Antonius (roepnaam Gerrit, kloosternaam Ugolinus) werd op 14 augustus 1883 geboren. Nog dezelfde dag werd de kleine Gerrit op luttele afstand van zijn geboortehuis in de St. Augustinus *(De Star)* gedoopt door de augustijn Johannes Verkuijlen die niet kon vermoeden dat hij een toekomstige medebroeder het sacrament toediende. Ugolinus werd in 1909 priester gewijd en werkte in de zielzorg in Utrecht, Nijmegen, Kornwerderzand en wederom Utrecht. Hij overleed in 1957 op 74-jarige leeftijd. U ziet hier zijn portretfoto die gemaakts is toen hij priesterstudent was.
De jongste broer van Gerardus, Wim, wilde net als Gerrit augustijn worden. Gedurende zes jaar bereidde hij zich in Mariënhage hierop voor, doch moest zijn opleiding op doktersadvies staken. Met de gezondheid van Wim liep het later echter allemaal nogal los want hij werd als jezuïet in 1922 priester gewijd en zou de leeftijd van 75 jaar bereiken.

Van Waalse afkomst

Jean Jacques Rouma, een uit een dorp nabij Luik afkomstige strohoeden-maker, vestigde zich in het midden van de negentiende eeuw in Amsterdam. Samen met zijn broer Gilles Joseph en enkele streekgenoten kwam hij in de hoofdstad zijn geluk beproeven. Op 28-jarige leeftijd trouwde hij met Amsterdamse *dienstbaar* Maria Theresia Elisabeth Biezemans. Het paar kreeg tien kinderen. Drie drie zonen traden in bij de augustijnen. Jean Jacques en zijn Maria woonden hun hele huwelijksleven in de Hoogstraat, op een steenworp afstand van *De Star*. Pastoor Hoorneman en zijn kapelaan Van Eert zullen vermoedelijk de inspirators van de jongens zijn geweest.

De oudste van de drie was Joseph Jacobus Ignatius (kloosternaam Benignus) die in 1857 in Amsterdam geboren werd. Benignus kreeeg zijn priesteropleiding in het Duitse Würzburg en is daar vermoedelijk ook priester gewijd. In de jaren 1857-1886 was hij kapelaan in *De Star* in Amsterdam. In 1886, nog voordat de Nederlandse Provincie werd opgericht, overleed hij op 29-jarige leeftijd te Utrecht.
Wilhelmus Marinus (kloosternaam Carus) werd op 11 juli 1864 te Amsterdam geboren. Hij was de jongste van het drietal. Ook hij studeerde in Würzburg. Over Carus is in de archieven verder zo goed als niets terug te vinden. In de necrologie van zijn broer Ignatius staat vermeld dat hij net als Benignus op jonge leeftijd slachtoffer was van *de tering*.[1]

De middelste van de drie augustijnen-broers, doopnamen Lambert Joseph Wilhem, kloosternaam Ignatius, speelde in de Nederlandse Provincie een belangrijke rol. Hij werd op 28 november 1860 te Amsterdam geboren en studeerde net als zijn broers in Würzburg waar hij 16 maart 1883 priester werd gewijd. Ignatius was eerst kapelaan te Utrecht en werd daarna benoemd tot rector in Nantes waar de Nederlandse Provincie een eerste poging deed om een Frankrijk een nederzetting te vestigen. Na zijn terugkomst werd pater Rouma benoemd tot bouwpastoor te Witmarsum om vervolgens nog een aantal jaren pastoor te zijn in *De Star,* de parochie waarbinnen hij geboren was. Ignatius overleed in 1929 op 68-jarige leeftijd.

Buren van De Star

Franz Kersting, geboren in het Sauerland, kwam naar Amsterdam om daar als kantoorbediende aan de slag te gaan. Hij trouwde hier met de Amsterdamse onderwijzeres Maria Königshoff. Het paar, woonachtig in de Dwars Spinhuissteeg op minder dan een steenworp afstand van *De Star,* kreeg vijf kinderen van wie de jongste, Joannes Bernardus Theodorus (kloosternaam Petrus) augustijn werd. Petrus volgde zijn opleiding in Gent waar hij ook in 1880 priester werd gewijd. In 1891, nog voor de Nederlandse Provincie werd opgericht, behoorde hij tot de eerste lichting augustijnen die het kort daarvoor aangekochte Mariënhage betrok. Na een aantal zielzorgfuncties in Utrecht en Amsterdam bekleed te hebben, overleed Petrus Kersting op slechts 52-jarige leeftijd in de pastorie van *De Star* op 24 september 1906.

Twee asielzoekers vanuit Centraal Europa

Vladimir Rodr werd op 15 augustus 1927 geboren in Slovec, een vijfhonderd inwoners tellend gehucht ten noordwesten van Praag. De jeugd van Vladimir werd getekend door de vroege dood van zijn moeder en de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog. Als vijftienjarige was hij dwangarbeider van de nazi's en werd daarna betrokken bij de partizanenstrijd. In 1946, direct na zijn middelbare school, begon hij zijn noviciaat bij de augustijnen. Nadat de communisten in 1948 de macht overnamen in Tsjecho-

[1] Brief van provinciaal Patritius van Rijn d.d. 23-04-1929 aan zijn medebroeders (persoonsarchief Ignatius Rouma, archief Provincialaat)

Slowakije, vluchtte Vladimir naar Nederland en klopte aan in Mariënhage. De naam Vladimir verruilde hij voor Thomas en hij vervolgde zijn priesteropleiding in Eindhoven en Nijmegen. Op 19 maart 1953 werd hij in Culemborg samen met twaalf andere augustijnen, onder wie Johannes Verner (zie onderstaand), door ordegenoot Mgr. Van Lierde tot priester gewijd.

Thomas, die binnen de Provincie een beetje een buitenbeentje was, ontpopte zich in Nederland als een getalenteerde beeldhouwer. Zijn scheppingen, zowel religieus als profaan, zijn nog op veel plaatsen in Nederland te zien. Voorbeelden hiervan zijn het beeld van Mendel in Haarlem[2], de pui van de juwelier Citroen in de Amsterdamse Kalverstraat en het grafmonument op het kerkhof van Mariënhage. Thomas Rodr overleed op 6 juni 2011 te Eindhoven. In de *Kerk-Krant* van 6 maart 2022 is een biografische schets van hem opgenomen.

Ladislav (kloosternaam Johannes, roepnaam Jan) Verner (van wie ik helaas geen foto heb) werd op 10 februari 1927 in Radesin in Moravië dat toen nog deel uitmaakte van Tsjecho-Slowakije, geboren. Kort na de oorlog trad hij in zijn geboorteland toe tot de orde maar kwam na de vestiging van het communistisch bewind naar Nederland. Na zijn wijding in Culemborg studeerde Thomas theologie in Rome. Na zijn terugkomst werd hij leraar aan het Triniteitscollege in Haarlem en later aan het Augustinianum in Eindhoven. Binnen de orde vervulde hij diverse bestuursfuncties. Na de val van De Muur in 1989 opende zich voor Thomas de mogelijkheid om terug te keren naar zijn geboortestreek waar hij zich in 1996 wilde vestigen. Het mocht niet zo zijn. Op dat moment openbaarde zich een ernstige ziekte waaraan hij op 1 februari in Brno overleed. Jan Verner is in deze plaats begraven.
Helaas beschik ik niet over een goede foto van Jan Verner. *Frans Savelkouls*

COLOFON

De *Kerk-Krant* is het informatieblad van de *Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven.*
De *Kerk-Krant* is bedoeld als bindmiddel tussen de leden van de gemeenschap en biedt een podium aan de deelnemers van de vieringen en andere geïnteresseerden over onderwerpen die de gemeenschap of de Kerk in het algemeen raken. De *Kerk-Krant* is gratis. Voor postabonnementen worden verzendkosten in rekening gebracht.

Redactie: René Hornikx, Dolf van der Linden, Linda Derksen, Gert Dirksen, Anita van der Kam en Frans Savelkouls. **E-mailadres redactie:** frans.ans.savelkouls@hetnet.nl
Website: augustinus-eindhoven.n **Bankrekening:** NL27 INGB 000 7526249
Adres van de vieringen: Kapel Glorieuxpark, Geldropseweg 170, 5613LN Eindhoven.
Stichting Geloofsgemeenschap Augustinus Eindhoven Voorzitter: Harrie Meelen. Secretariaat: Helmy Pennartsinfo@augustinus-eindhoven.nl
Ziekenbezoek en ziekencommunie
Vraag en aanbod kunt u richten aan Johan Wolbrink via emailadres **johanwolbrink@gmail.com** of aan Corrie de Bont via telefoonnummer 040-2436440.
Verschijning volgend nummer: 24 maart. U kunt kopij aanleveren tot uiterlijk 1 maart.

De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten niet te plaatsen, in te korten of anderszins redactioneel te bewerken. Het copyright berust bij de auteurs van de bijdrage.

[2] Gregor Mendel, een Tsjechische augustijn die baanbrekend wetenschappelijk onderzoek heeft verricht op het gebied van genetica.

Stichting Oase organiseert concert met psalmen van Huub Oosterhuis

Op zaterdag 17 februari 2024 organiseren we een concert met psalmen van Huub Oosterhuis met de titel "Die ons adem geeft". We doen dit samen met SOVE en De Kapel en ondersteuning door de Mariënburg vereniging. Het koor voor nieuwe Nederlandse religieuze muziek o.l.v. Antoine Oomen zingt een selectie uit de Psalmen in vrije vertaling, Alex van Heusden houdt een inleiding over de psalmen in de schrift, en Kees Kok vertelt over het bijzondere van de vrije vertalingen door Huub Oosterhuis.
Het concert is op zaterdag 17 februari 2024, inloop (met koffie) vanaf 15.00 uur, aanvang concert 15.30 uur. Na afloop (rond 17.15 uur) is er gelegenheid om onder het genot van een drankje na te praten. Het geheel vindt plaats in de Johanneskerk, Mercuriuslaan 1B in Eindhoven. Kaarten kosten 15 euro, en zijn te bestellen via onderstaande link.
https://p.easydus.com/project/f988d2e5-e67f-451c-8c3d-0a610d51ca85/form/5?sig=ebfafe0e0635c1b560b1b0788557eb36ca215a9fc4a37e60f7a4449edc36d61d1
Als je kaarten besteld heb krijg je een factuur toegestuurd per mail, als je die betaald hebt worden de tickets gemaild en ook een mogelijkheid om je bestelling te wijzigen.
Wacht niet te lang, want de Johanneskerk heeft maar 250 plaatsen.

Jeroen Kok, namens Stichting Oase

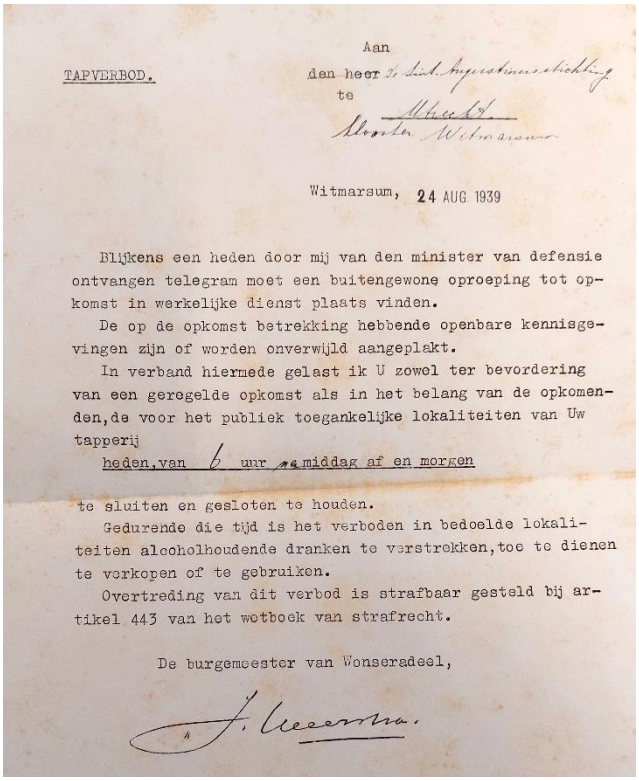

TAPVERBOD.

Aan
den heer
te

Witmarsum, 24 AUG. 1939

Blijkens een heden door mij van den minister van defensie ontvangen telegram moet een buitengewone oproeping tot opkomst in werkelijke dienst plaats vinden.

De op de opkomst betrekking hebbende openbare kennisgevingen zijn of worden onverwijld aangeplakt.

In verband hiermede gelast ik U zowel ter bevordering van een geregelde opkomst als in het belang van de opkomenden, de voor het publiek toegankelijke lokaliteiten van Uw tapperij

heden, van 6 uur namiddag af en morgen

te sluiten en gesloten te houden.

Gedurende die tijd is het verboden in bedoelde lokaliteiten alcoholhoudende dranken te verstrekken, toe te dienen te verkopen of te gebruiken.

Overtreding van dit verbod is strafbaar gesteld bij artikel 443 van het wetboek van strafrecht.

De burgemeester van Wonseradeel,

Een vrolijke boel

Met enkele korte onderbrekingen is het noviciaat van de augustijnen lange tijd gevestigd geweest in Witmarsum. Dit plaatsje, gelegen in de zuidwesthoek van Friesland, maakte destijds deel uit van de gemeente Wonseradeel. De meeste augustijnen die hier ingetreden zijn, bewaren goede en dikwijls warme herinneringen aan hun tijd in Friesland. Toen ik onlangs in het Utrechts Archief bijgaande circulaire aantrof, werd mij het een en andere hieromtrent duidelijk.

Frans Savelkouls

Boekbespreking: Heb lief en doe wat je wilt

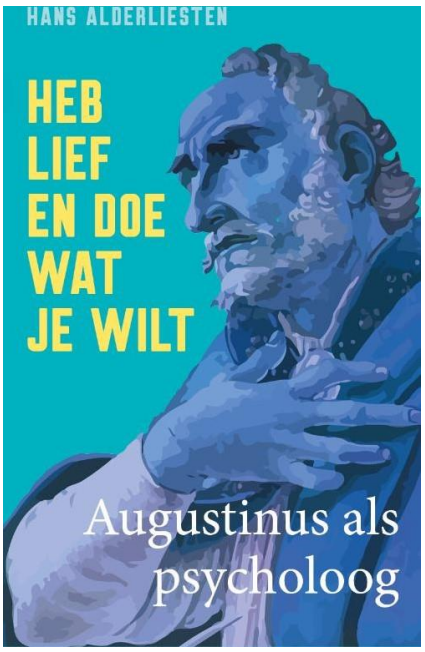

Recent verscheen van de hand van Hans Alderliesten een interessant boekje waarvan u hiernaast de kaft ziet afgebeeld. Het werk bevat vier rubrieken met telkens vier of vijf hoofdstukken, door de schrijver *Inzichten* genoemd. De rubrieken hebben als titels *Wie, waar ben ik?, Hoe kan ik goed leven?, Wat kan een goed leven in de weg staan?* en *Wat helpt om goed te leven.* De schrijver begint elk *Inzicht* met een korte tekst van Augustinus en plaats vervolgens de inzichten van de kerkvader in de context van de moderne tijd. In het derde deel van het *Inzicht* wordt iets verteld over het leven van Augustinus en Alderliesten sluit af met enkele vragen die je helpen om na te denken over de tekst van het *Inzicht* in relatie tot je eigen leven. Het in het boekje afgedrukte *Inzicht* helpt je als het ware om inzicht te krijgen in je eigen leven.

Om hiervan een voorbeeld te geven: *Inzicht 2* heeft als titel *De tafelranden van dit bestaan* en stelt de lezer voor om na te denken over de vragen als *Op welke manier heb jij te maken met teleurstelling, pijn of verdriet?* en *Wat vind je van Augustinus' definitie dat kwaad de afwezigheid van het goede is?*

Het boekje dat 142 genummerde pagina's telt en € 18,00 kost, is heel erg geschikt voor kleine gespreksgroepen. Omdat de vragen uitnodigen om over jezelf na te denken en je in een gesprek bloot te geven, is vertrouwelijkheid tussen de gespreksdeelnemers onderling wel gewenst.

Hans Alderliesten (Putten, 1987) is schrijver, organist, onderzoeker en projectleider. Hij begon zijn maatschappelijke loopbaan als projectmedewerker bij de Van der Hoeven Kliniek in Utrecht. Hierna werkte hij als onderzoeker aan de Christelijke Hogeschool in Ede op het gebied van media, religie en cultuur. In 2015 ging hij werken als senior projectleider en onderzoeker bij Movisie en Dementiezorg voor Elkaar. Hij werkt sinds 2022 onder leiding van theoloog Paul van Geest als promovendus aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Van hem verschenen ook boeken over ziekte, dood en dementie. Hij is gefascineerd door het werk en leven van Augustinus. Tevens is hij voorzitter van het CDA in Gouda. (Bron: Wikipedia).

Frans Savelkouls

Opoe

Voor mijn vader

Ik ken haar alleen van een schilderij. Ik wist niet eens wie ze was. Pas met de laatste jaarwisseling vertelde mijn vader dat het mijn overgrootmoeder was, de moeder van zijn moeder. Gordina van Gool-Flipsen. Het schilderij hing vroeger in de kamer van mijn grootmoeder Elisabeth Verweij-van Gool in Den Elzent, sindsdien gesloopt. Na haar dood kwam het bij een van de broers van mijn vader, mijn ome Wim. Nu afgelopen jaar zowel mijn oom als zijn vrouw, tante Rina, overleden zijn, vroegen de twee dochters of mijn vader het schilderij wilde hebben. En zo stond het met de jaarwisseling in de woonkamer van het appartement van mijn vader en hoorde ik dat de dame op groene achtergrond mijn overgrootmoeder was.

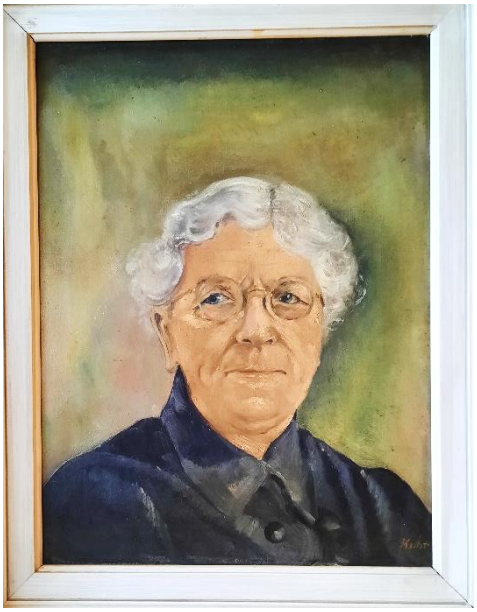

Genealogie is een vreemde hobby. In de Koninklijke Bibliotheek in Brussel bewaren wij tal van handschriften met stambomen. Er zijn zelfs drie grote fondsen, Houwaert, Merghelynck en Goethals, met vrijwel alleen maar genealogische documenten. Genealogen vormen een vast onderdeel van onze lezers. Niet onze grootste favorieten misschien, vooral omdat ze aanzienlijke hoeveelheden documenten consumeren en dus veel tijd vergen, maar ze zijn wel goed voor de statistiek. Ik schrijf deze regels op de algemene leeszaal van de bibliotheek en schuin vóór mij zit een vaste klant voor genealogische handschriften. Enfin, we zijn er voor de lezers…

Genealogie is een vreemde hobby, maar het onderzoek blijft meestal beperkt tot het vaststellen van de stamboom. Maar wat weten we nu eigenlijk echt van die mensen? En als we al iets weten, is dat meestal vooral over de directe lijn: over de familie van mijn grootvaders dus. Wat weet ik over de families van mijn twee grootmoeders? Wat weet u daar over? En toch: zonder hen waren we er nooit geweest. Dit stukje is dus een kleine zoektocht naar een onbekende, doch wezenlijke persoon voor mij. Een poging om iets recht te zetten…

Gordina Flipsen werd geboren in Deurne op 8 december 1870. Op 2 juni 1894 trouwde ze in Deurne met Norbertus van Gool. Norbertus was geboren in Best: voor een geboren Oirschottenaar als ik is dat lastig, maar laat ik dit even onder de mat vegen. Norbertus werkte voor de spoorwegen. Ik heb nog een groot fotoportret van hem. Bij een bepaald jubileum kreeg hij een horloge. Dat horloge ligt bij mij in een vitrine. Ik weet niet of het nog werkt, ik heb het nog nooit geprobeerd. Resten en sporen van een mensenleven.

Het echtpaar kreeg twee kinderen, een zoon en mijn latere grootmoeder. Twee kinderen voor een katholieke familie rond 1900 is weinig, maar hoe het komt dat er niet meer kinderen waren weet ik niet. Mijn grootvader van moeders kant had vijf broers en een

zus. Om maar iets te zeggen. Maar net met die kinderen is wellicht het grootste drama van het leven van Gordina verbonden. De zoon, Petrus Martinus, geboren in 1895, overleed heel plotseling in 1915, amper 20 jaar oud. Als gevolg daarvan waren haar ouders uiteraard erg bang dat er ook iets met mijn grootmoeder zou gebeuren. In hoeverre dat mijn grootmoeder heeft getekend, kan ik niet zeggen. Van Petrus Martinus van Gool is ook nog een foto bewaard. U raadt het al: bij mij, want ik dien een beetje als het groot depot voor oude familiestukken en -rommel en dat voor beide families. Op de foto kijkt een jonge man, keurig gekleed, de toeschouwer opgewekt aan. Een leven dat snel zou worden afgebroken.

Met mijn grootmoeder gebeurde verder niets bijzonders. Ze was geboren in Oss op 10 januari 1897, precies 127 jaar vóór ik dit stukje schreef, en huwde in 1919 mijn grootvader Antoon Michael Verweij die dezelfde naam draagt als ik. Ze overleed in 1980.

Gordina Flipsen overleed op 1 november 1942 in Nijmegen, in volle bezetting.

Dat zijn de objectief vaststelbare feiten, maar daarmee blijft de persoon als zodanig nog verborgen. De enige bron die ik daarvoor heb, is mijn vader, de laatste overlevende die haar gekend heeft. Als kind tenminste. Mijn vader is geboren in 1933 in Berg en Dal. In 1937 verhuisde mijn grootvader naar Eindhoven. Mijn vader was toen net 4, maar herinnert zich dat nog. Vanaf toen werd het contact met de familie in Nijmegen uiteraard wat moeilijker en minder frequent. De Oorlog maakte alles nog ingewikkelder. Gordina Flipsen was een lieve vrouw, zei mijn vader. Het enige dat hij zich verder nog herinnerde was dat er bij haar thuis weinig speelgoed was. Alleen een aansteker in de vorm van een autootje. Daar speelde hij dan mee als de familie in Nijmegen op bezoek was. De herinneringen zoals je die kunt verwachten op die leeftijd. Toen hij dat verteld had, vroeg hij zich af waar die aansteker gebleven zou zijn. Nee, ik heb het ding niet. Helaas…

Dit auto-aanstekertje is verdwenen. Zoals zoveel. Zoals zoveel beelden en herinneringen ook. Want uiteindelijk worden we herinneringen en beeld. En als niemand die vastlegt, verdwijnen die ook. En als niemand zegt wat het beeld voorstelt, wat het beeld beduidt, blijft enkel een anoniem beeld over. IJdelheid der ijdelheden, zei de Prediker al.

Zonder Gordina Flipsen was ik er niet geweest. Althans niet in deze vorm. Maar ik ken haar alleen van een schilderij. Een schilderij van een oudere dame met grijs wat krullend haar dat in een scheiding gekamd is. Ze draagt een bril. Haar blouse lijkt zwart. Maar meer nog valt haar gelaatsuitdrukking op. Ze lijkt te lachen. Haar lippen zijn wel enigszins op elkaar geperst, maar de oogopslag maakt het gezicht vriendelijk, geeft het iets lachends, iets ironisch. Wat er door haar hoofd speelde, zal altijd een mysterie blijven.

Ze was een lieve vrouw, zei mijn vader zonder de minste aarzeling. Ik ken haar alleen van een schilderij waar ik als een onbekende in haar gezicht kijk.

Michiel Verweij

ZIEKENZALVING TEMIDDEN VAN DE GEMEENSCHAP
tijdens de viering van zondag 4 februari 9.30u

Geruime tijd geleden vertelde één van onze kerkbezoekers, Eugène Buijs, mij dat hij ongeneeslijk ziek was en of het mogelijk zou zijn te zijner tijd de ziekenzalving te ontvangen temidden van de geloofsgemeenschap. Hij had dat elders al eens op deze manier meegemaakt en was daar van onder de indruk geraakt. Eugène is ondertussen, zoals dat heet, uitbehandeld en wil niet geruisloos uit ons midden verdwijnen, of wachten met de zalving tot hij stervende en niet meer bij machte is.

Hij heeft gelijk: vroeger sprak men van 'het sacrament der stervenden', maar oorspronkelijk is de zalving een gemeenschapssacrament van christenen voor christenen, indachtig het woord van Jacobus: 'en bidt voor elkaar opdat je genezing mag vinden (Jacobus 5, 16) 'Genezing' in de zin van bemoediging voor deze (laatste) levensfase. Voor Eugène is de zalving geen sacrament van de stervende, maar een markering van zijn laatste levensfase met de intentie dat de Geest mag voltooien wat Zij ooit met hem begonnen is.

Eugène Buijs is lid van het koor en in het afgelopen jaar schreef hij twee artikelen in de Kerkkrant: in nummer 5 van 30 juli: 'Hij leeft' en in nummer 1 van 3 december: 'Heeft de Kerk nog toekomst'.

Joost Koopmans OSA

Lezingen Bezinning & Spiritualiteit in februari en maart

Woensdag 7 februari 2024 om 15.00 uur

Jeroen de Wit: Muziek tussen hemel en aarde
Lezing met muziekvoorbeelden

Er is meer tussen hemel en aarde. Dat klinkt misschien als een cliché. Maar terwijl de kerken leeglopen, bespeuren we in de samenleving een enorme hang naar het spirituele. En welke kunstvorm geeft daar, meer dan kunst of literatuur, een antwoord op?
In het najaar organiseert Radio Klassiek jaarlijkse de Top 400. Iedereen kan in deze verkiezing zijn voorkeur aangeven voor een muziekwerk. Wanneer je de motivatie beluistert van de deelnemers, dan liggen die 10 tegen 1 op het religieuze vlak.
Muziek drukt onzegbare gevoelens en emoties uit.
We herkennen het ook in de muziekkeuze in het crematorium. Een popsong, een Ave Maria, een levenslied, een symfonie of een carnavalsschlager: ze laten horen wat mensen beweegt in het ongrijpbare gebied tussen hemel en aarde.
Dat roept dan wel de vraag op, of dit allemaal religieuze muziek is.

Theoloog Drs. Jeroen de Wit *was pastoraal werker en docent liturgie en kerkmuziek en bestuurslid van de Sint-Gregoriusvereniging (de beleidsinstantie voor de muziek in de R.K. kerk). Daarnaast was hij organisator van cultureel-religieuze programma's in de redemptoristenkloosters in Roermond en Wittem.*
Hij heeft verschillende publicaties op zijn naam staan. Momenteel is hij cantor van de Oud-Katholieke parochie Maria Magdalena in Eindhoven.

Woensdag 6 maart om 15.00 uur

Dirk van de Glind: Waag te sterven, Christendom, en geloof in je opstanding.

Christelijk geloven bevindt zich op een breuklijn tussen wat onherroepelijk voorbij is en wat meer dan ooit nodig is.
Door het cultiveren van onvermogen en afhankelijkheid komen gelovigen niet in hun kracht te staan. Door alsmaar weer te wijzen op gehoorzaamheid aan een Goddelijke autoriteit worden mensen niet aangemoedigd zichzelf te verstaan en waarderen, maar eerder te wantrouwen en minachten. Door de aarde te benaderen als een slechts tijdelijke verblijfplaats wordt een gevoel van niet thuis zijn in het eigen lijf en in de wereld gevoed.
Wil het Christendom relevant zijn voor het menselijk bestaan en wil het bijdragen aan een gezond gevoel van eigenwaarde, aan vrede en aan het herstel en het voortbestaan van onze planeet, dan zullen bakens drastisch verzet moeten worden.

Zo spreekt Augustinus over de Veertigdagentijd

Vasten en bidden doet het hele lichaam van Christus over de hele wereld, de hele Kerk, die eenheid die in de Psalm zegt: 'Hoor, o God, mijn smeken, sla acht op mijn gebed; van het einde der aarde roep ik u aan, want mijn hart bezwijkt.' Deze woorden maken ons duidelijk waarom de veertigdagentijd is ingesteld als de jaarlijkse viering van de vernedering van het vasten. Want de Kerk roept, 'hier ver in den vreemde, waar mijn hart het begeeft'. Ze roept vanuit de vier windstreken die in de Schrift herhaaldelijk worden vermeld: het oosten, het westen, het noorden en het zuiden. Naar die vier windstreken toe worden de tien geboden van de Wet afgekondigd. Wanneer we dan tien met vier vermenigvuldigen, is de uitkomst toch veertig?
Veertig dagen duurde het vasten van Mozes op de berg; veertig dagen vastte ook Elia, de profeet bij uitstek. Veertig dagen heeft de Heer zelf gevast. Wij kunnen niet zo heel veel dagen zonder eten of drinken. Er zijn ook mensen die meer om culinaire redenen vasten dan om redenen van godsdienstige aard. Alsof de veertigdaagse vasten er niet is om zich toe te leggen op vrome nederigheid. Laat Christus die honger lijdt krijgen wat de christen die vast minder krijgt. Laat je vasten tot steun zijn voor wie niets heeft. Laat de vrijwillige ontbering van de rijke de broodnodige voorraad worden voor de arme. En wees, in een geest van zachtmoedigheid en nederigheid, in alle barmhartigheid bereid tot vergeven. Vraag vergiffenis als je iemand onrecht hebt gedaan, schenk vergiffenis als je onrecht hebt geleden.

(Preek 208; Zie: *Als licht in het hart*, 69-70. Vertaling Wim Sleddens OSA z.g.)
(Afbeelding: Hoogaltaar kerk van de Heilige Drie-eenheid, Vianen)

Reactie Nederlandse bisschoppen op de verklaring van de Dicasterie voor de Geloofsleer

Na de 'pastoraal bewogen' brief van de Nederlandse bisschoppen over het inzegenen van relaties anders dan het huwelijk gelezen te hebben, dringt zich de vraag op: bestaan er ook irreguliere bisschoppen? *Redactie Kerk-Krant*

De bedoelde brief kunt u via deze link vinden: Reactie Nederlandse bisschoppen naar aanleiding van Fiducia supplicans - Rooms-Katholieke Kerk Nederland (rkkerk.nl)